

[Knud Kristensen.]

end Tilfældet vilde være, hvis det var Landets dygtigste Mænd, der forestod Indkøbene.

Man har sagt: Ja, men vi maa have hele dette System for at fastholde Valutakursen. Jeg vil gerne deroverfor sige: Hvad er det, vor Krone er fast over for, og hvad er det, den har været fast over for? Det er hverken Guld eller Varer eller Fler-tallet af udenlandske Valutaer. Det er en eneste Valuta, nemlig Sterling. Derigennem har der jo været Mulighed for, at vor Krone kunde svinge i Forhold til alle andre Valutaer. I den senere Tid er man gaaet over til at knytte den fast til Dollar, og det vil da sige, at den ogsaa kan svinge over for Valutaen i det Land, hvor vi har størst Handelsinteresse. Nu er den kun fast i Forhold til Dollar, en Mønt, som vi handelsmæssigt set har mindre Interesse i. Betydningen af det Argument, som Forsvarerne af Systemet har ført frem, nemlig dette, at det gjaldt næsten fremfor alt om at have faste Valutakurser, har man altsaa i Virkeligheden selv undergravet, idet man nu ogsaa har gjort Kronen bevægelig over for den Valuta, som dog, alt taget i Betragtning, har størst Betydning for os.

Af større Betydning end Fasthed i Valutaen er det efter min Mening, hvordan den Fasthed, man tilvejebringer, skabes, og hvordan den fastholdes. Jeg har sagt før og er blevet modsagt af Ministeriet, specielt af den højtærede Udenrigsminister, at jeg ikke kan se rettere, end at vort Land med Hensyn til Valutaens Stilling og den Maade, hvorpaa vi søger at fæstne vor Valuta, er enestaaende blandt næsten samtlige civiliserede Lande uden for Diktaturlandene. Hvordan søger vi da at fastholde vor Mønt til denne eller hin Kurs? Jo, det gør vi simpelt hen derved, at vi suspenderer al Handel med Valuta, paabyder, at Valutaen skal afleveres til en bestemt Kurs og udleveres til den samme Kurs uden nogen som helst Forbindelse med Tilbud og Efterspørgsel. Jeg siger, at det er enestaaende. I de andre Lande uden for Diktaturlandene paavirker man, saa vidt jeg ved, Landets Mønt ved forskellige Foranstaltninger, men den er fast i den Forstand, at den er i Overensstemmelse med Købs- og Salgsbetingelser, altsaa fremgaaet af Tilbud og Efterspørgsel inden for Landets Grænser. Det har en vigtig Følge, nemlig den, at man undgaar det Valutarationeringssystem, som vi er inde paa. Her er der ikke Tilbud og Efterspørgsel, der opvejer hinanden, og hvoraf der fremgaar en vis Pris, men her

er en fast Kurs, mekanisk fastsat uden Forbindelse med Landets økonomiske Forhold og derfor uden Forbindelse med Tilbud og Efterspørgsel. Det bevirker, at man maa gaa til en Rationering og sige, hvem der kan faa, og hvor meget de kan faa til denne Kurs, som altsaa ikke har noget med selve det økonomiske Liv at gøre.

For at man kan forstaa, hvad det er jeg mener, vil jeg gerne tage et Eksempel fra et andet økonomisk Omraade, nemlig Renteomraadet. Hvis man fastsatte en bestemt Rentesats, som ikke var i Overensstemmelse med Tilbud og Efterspørgsel, ja, saa maatte man gaa over til at rationere selve den Kapital, som var til Stede, men en Kapitalrationering vil være overflødig, hvis der føres en økonomisk Politik, som betinger en bestemt Rente i Landet, en Rente, som er i Overensstemmelse med de økonomiske Forhold og derfor er Udtryk for den Pris, som Tilbud og Efterspørgsel sætter.

Denne Rationering af vor Valuta til de forskellige, som skal have Varer indført til Landet, betyder, som jeg allerede har sagt, en Prisstigning paa de Varer, vi skal købe, fordi Indkøbene ikke altid gøres af de dygtigste og ikke altid foretages paa de heldigste Tidspunkter. Derigennem sker der, som jeg før sagde, en Ødslen med udenlandsk Valuta.

Men det betyder ogsaa en meget betydelig Prisstigning paa det indenlandske Marked ud over det, som Prisstigningen udefra medfører. Naar man faar mindre Varekvantiteter her til Landet, end der er Efterspørgsel efter, saa begynder Kampen inden for Landets Grænser om disse Varer. Hvem skal have dem? Der er ingen Tvivl om, at dette medfører en meget betydelig Prisstigning herhjemme ud over det, som Prisstigningen udefra betinger. Det fik vi Eksempler paa, dengang man førte Varer fra den bundne Liste over paa Frilisten. Vi ser det tilsvarende nu, hvor de er ført over paa den bundne Liste. Inden for Handelen og i de Kredse, der i det hele taget beskæftiger sig med disse Forhold, er man klar over, at der, efterhaanden som Varebeholdningerne svinder mere og mere, vil opstaa et meget vanskeligt Spørgsmaal, for ikke at sige et uløseligt Spørgsmaal med Hensyn til at holde Priserne nede, naar Varemængden ikke dækker det Behov, der er; under saadanne Forhold kommer der nemlig en dobbelt Prisstigning, baade en Prisstigning fra Udlandet og en Prisstigning herhjemme, saaledes at vi kommer op paa et Prisniveau, der er højere end det, vi vilde være kommet